

INNOSI-Innovative Social Investment: Strengthening communities in Europe

INNOSI-Innovatív Társadalmi Beruházás: Közösségek erősítése Európában program

Az INNOSI program célja

Az INNOSI program konzorciumban valósul meg 10 európai egyetem stratégiai partnerségével. A konzorciumot a Manchester Metropolitan University (Anglia) vezeti, ehhez csatlakozott további 9 ország – Hollandia, Finnország, Spanyolország, Magyarország, Svédország, Lengyelország, Németország, Olaszország és Görögország – 1-1 vidéki egyeteme.

Az INNOSI program fő kérdése, hogy hogyan lehet olyan **erős társadalmi beruházást célzó stratégiákat tervezni**, melyek a 2008-as gazdasági krízist követően felmerülő társadalmi-gazdasági kihívásokra válaszolni tudnak. A program céljai:

- azonosítani a meglévő innovatív és stratégiai megközelítéseket, melyek szociális jóléti reformokat céloznak regionális és helyi szinten,
- felmérni ezek egyénre és közösségekre gyakorolt hatását
- kiválogatni, összegyűjteni a hasznos, praktikus jó gyakorlatokat és közvetíteni ezeket a politikai és egyéb döntéshozók felé Európában.¹

Társadalmi/szociális beruházás/befektetés fogalma

Fogalmi megközelítés Magyarországon²

Magyarországon nincs széles körben használt és elfogadott jelentése – az angolról történő fordításában is több variáció létezik:

„social” = társadalmi (általános társadalmi ügyek, problémák)

= szociális (sajátos társadalmi/szociális problémák és beavatkozások a megoldásukra)

„investment” = befektetés (pénz, források befektetése a profitszerzés érdekében)

= beruházás (materiálisabb forma, pl.: infrastrukturális vagy ipari fejlesztések esetén használva).

¹ Forrás: INNOSI projekt pályázati programja

² Forrás: Csoba Judit, Ábrahám Katalin, Sipos Flórián: Country Report, Hungary (Innosi projektjelentés) és <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hu&catId=1044>

Fogalmi megközelítések az EU-ban

- „Helyre tudjuk állítani és fenntartani a jólétet Európában, ha befektetünk a **humán erőforrásainkba**, a bölcsőtől az idős korig. **Felépítjük az emberek szakmai és szociális képességeit**, és biztosítjuk, hogy legyen lehetőségük alkalmazni ezeket a munkaerőpiacon ... ez az, amiről a szociális beruházás szól” – Andor László, Investing in Social Europe, European Union, 2013.
- „**A szociális beruházás az emberek képességeinek fejlesztését, valamint társadalmi és munkaerő-piaci részvételük támogatását jelenti.** Ez nemcsak az egyéni jólétet szolgálja, hanem lendületet ad a gazdaságnak és elősegíti, hogy az EU összetartóbb társadalomként, megerősödve és versenyképesebben kerüljön ki a válságból.” – Szociális beruházási csomag a növekedés és a kohézió szolgálatában (lakossági összefoglaló)
- „**A szociális beruházás az emberekbe való beruházást jelenti.** Olyan szakpolitikákat jelent, amelyek az emberek képességeinek, erőforrásainak erősítését, illetve a foglalkoztatásban és társadalomban való részvételük támogatását célozzák. Kulcspolitikai területek: oktatás, minőségi gyermekgondozás, egészségügy, képzés, munkakeresés támogatása, rehabilitáció.”
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1044> (Európai Bizottság honlapja)

A Szociális Beruházási Csomag (Social Investment Package)³

Több dokumentum együttese:

- „A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Szociális beruházás a növekedés és a kohézió érdekében – többek között a 2014-2020-as Európai Szociális Alap végrehajtása révén (2013.)
- „Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés” c. bizottsági ajánlás
- Számos szolgálati munkadokumentum
- A csomag teljes mértékben kiegészítője a *foglalkoztatási csomagnak*, amely meghatározza a munkahelyteremtő fellendülés útvonalát, a *nyugdíjakra vonatkozó fehér könyvnek*, amely meghatározza a megfelelő, fenntartható és biztonságos nyugdíjrendszerek megvalósításának stratégiáját, valamint az *ifjúsági foglalkoztatási csomagnak*, amely kifejezetten a fiatalok helyzetével foglalkozik.”

A Szociális Beruházási Csomag célja, hogy az uniós országok nagyobb hangsúlyt helyezzenek a szociális beruházásra. Miért szükséges? „A szociális és az egészségügyi szakpolitika elsősorban a tagállami kormányok hatáskörébe tartozik. A válságból azonban levonhattuk azt a tanulságot, hogy az uniós országok gazdaságilag nagymértékben függnek egymástól.” A Csomagban foglalt célok eléréséhez az EU pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak (pl.: Európai Szociális Alap forrásai).⁴

³Forrás: Az EB közleménye,

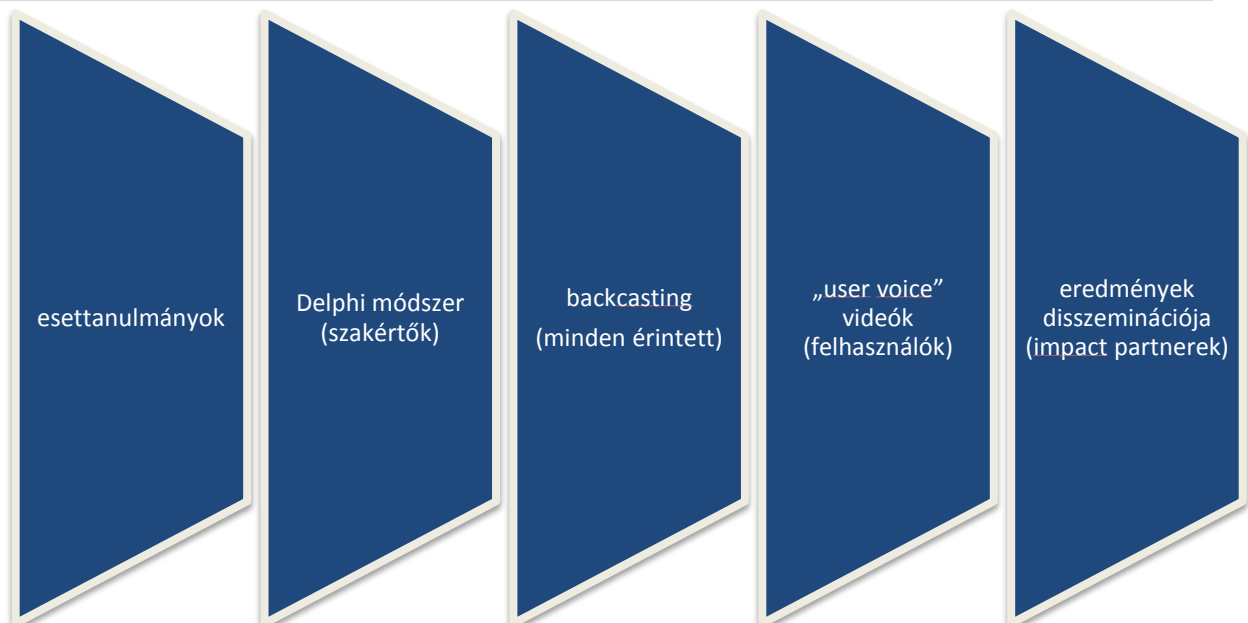
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0083&from=HU>

⁴Forrás: Szociális beruházási csomag a növekedés és a kohézió szolgálatában (Lakossági összefoglaló)

A Csomag javasolt intézkedései:

- ❑ A közpénzek hatékonyabb és eredményesebb elköltése a **fenntartható és megfelelő szociális védelem nyújtása** érdekében (juttatások és szolgáltatások adminisztrációjának egyszerűsítése, ellátások célzottabbá és feltételelessé tétele)
- ❑ Megfelelő beruházásokkal **javítani az emberek képességeit, készségeit** a munkaerőpiaci esélyek növelése és a társadalmi (re)integráció érdekében (oktatás, képzés támogatása, óvodák, bölcsődék kialakítása, álláskeresési tanácsadás, rehabilitáció)
- ❑ A szociális rendszer reagálni tudjon az emberek kritikus pillanataiban felmerülő szükségleteire (a problémák orvoslása helyett **felkészíteni az embereket az élet kockázataira, gyermekek és fiatalokat célzó beruházások**).⁵

Eszközök az INNOSI projekt céljainak eléréséhez

Esettanulmányok leírása, értékelése

A résztvevő egyetemek feladata országonként két-két **innovatív program kutatása és leírása** esettanulmány formájában, melyek **céljai között szerepel a társadalmi beruházás**.

Az esettanulmányok főbb célcsoportjai: gyermekek, fiatalok, munkanélküliek, nők, hátrányos térségben élők, hajléktalan emberek, idős emberek, migránsok, fogyatékkal élő emberek.

A Debreceni Egyetem Magyarországon a Tanoda Programot és a szociális földprogramot választotta a kutatás és az esettanulmány tárgyául.

⁵ Forrás: Szociális beruházási csomag a növekedés és a kohézió szolgálatában (Lakossági összefoglaló)

INNOSI esettanulmányok⁶

ország	1. Esettanulmány témája	2. Esettanulmány témája
Finnország	A helyi közszolgáltatások felhasználó vezérelt fejlesztése	Ifjúsági garancia
Németország	Munka és családi élet összeegyeztetése	Akcióprogram a migránsok munkaerő-piaci integrációjáért
Görögország	Alacsonyan képzett fiatalok foglalkoztatásának, foglalkoztathatóságának fejlesztése	Nők részvételének támogatása a szakszervezetekben
Olaszország	Szociális szolgáltatások súlyosan fogyatékos személyek és családjaik számára	Kora gyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatások 0-3 éves korú gyermekek és családjaik részére
Lengyelország	Munkanélküli hajléktalan emberek társadalmi integrációjának segítése	Idős emberek társadalmi aktivitásának elősegítése
Spanyolország	Fenntarthatóság, zöldebb energia felhasználása (háztartások energiaszegénységének csökkentése)	Aktív munkaerő-piaci politikák kialakítása a magán-, köz- és harmadik szektor együttműködésével
Svédország	Non-profit szervezetek és az állami szektor együttműködése a menedékkert kérő gyerekek integrációjáért	Iskolareform – a tanárok tudásának fejlesztése a migráns gyerekek érdekében
Egyesült Királyság	Számos, jelentős problémával küzdő családok segítése	Egészségügyi problémákkal küzdő tartós munkanélküliek segítése
Hollandia	Hajléktalan emberek reintegrációja lakhatás és foglalkoztatás biztosításával	Fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű emberek aktivitásának javítása városi gazdálkodás keretében
Magyarország	Tanoda program—a többszörösen hátrányos helyzetű, főként roma 11-18 év közötti fiatalok iskolai lemorzsolódásának	Szociális földprogramok – a vidéki megélhetési lehetőségek növelése a munkanélküli, szegénységben élők körében a vidéki területeken

⁶ Forrás: Susan Baines (MMU): Evaluation reports on each case study (INNOSI programme document) és esettanulmányok

A 20 esettanulmány az alábbi fő témákkal és célcsoportokkal foglalkozik (néhány projekt több mint egy kategóriába is besorolható):⁷

„User voice” – felhasználói videók⁸

- az esettanulmányokhoz kapcsolódóan az adott programokban résztvevő kedvezményezettek, családok saját beszámolóit a programokban való részvételről videó formájában
- a videók elkészítéséhez 2 napos felkészítő program nyújtása a résztvevőknek: 100 fő közösségi riporter képzése
- összesen 118 videó a 10 országból
- Magyarország: szociális földprogramban résztvevő kedvezményezettek és a programot kutató Debreceni Egyetem hallgatóinak videói

Szociális földprogramban résztvevő kedvezményezettek és az egyetemi hallgatók videói (magyar nyelven):

https://communityreporter.net/search/explore?search_api_views_fulltext=social+land

Impact Partnerek

A projektben az egyetem mellett ún. „IMPACT Partnerek” működnek. Az Impact Partner tevékenységének célja a projektmunka során felhalmozódó tudás és kutatási eredmények „mobilizálása” a döntés-előkészítő és a döntéshozó partnerek felé lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinten. Ennek érdekében azonosítja az eredmények mobilizálásában kulcsfontosságú szerepet játszó személyeket és szervezeteket, a projekt eredményei alapján előkészíti és célba juttatja a legfontosabb kutatási eredményeket és javaslatokat.

A Debreceni Egyetem erre a feladatra a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Esély Szociális Közalapítványát kérte fel, mivel a szervezet a szociális földprogramok országos módszertani feladatait látta el 2000-2012. között, továbbá széles körű szakmai hálózattal rendelkezik.

⁷ Forrás: Synthesis report on case studies (INNOSI projektdokumentum)

⁸ Forrás: Gary Copitch and Hayley Trowbridge: Deliverable 5.2: Analysis of Community Reporter material (INNOSI projektdokumentum)

Kapcsolódó honlapok, linkek

- www.innosi.eu (projekt honlapja, angol nyelven)
- <http://eselyfk.hu/minden-mas/innosi/> (Esély Közalapítvány honlapján tájékoztatás a program előrehaladásáról)
- www.communityreporter.net/innosi (felhasználói videók)
- <http://www1.szociologia.unideb.hu/tart/INNOSI/Welcome.html> (Debreceni Egyetem honlapja a programról)
- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1044&langId=hu&moreDocuments=yes> (Szociális beruházási csomag – lakossági összefoglaló magyar nyelven)